

BİR DAMLANIN NOT^LARI
NOTES OF ^A RAINDROP

ELİ BENSUSAN

13.12.25-10.01.26

ART
ON

BİR DAMLANIN NOTALARI NOTES OF A RAINDROP

Eli Bensusan
13.12.2025 - 10.01.2026
ArtOn Istanbul

Eşlikçi metin | **Accompanying Text:** Ecem Arslanay
Notlar | **Notes:** Eli Bensusan

Sesli anlatı | **Sound Narration**
Beste | **Composition:** Arad Musosoğlu
Müzik | **Music:** Arad Musosoğlu, Yusuf Hacıoğlu

Teşekkürler | Thanks
Ece Cingöz
Deniz Aras Hekimci

minör masallar için meteorontoloji

Ecem Arslanay

*Bir, Yeryüzüne nasıl dağılmıştır
Tarihi düzünden okumaya ayaklanan çocuklar?*

Yort Savul, Ece Ayhan

Bir Damlanın Notaları, 1940–50’lerin “temel bilim” pedagojisinden yepyeni bir solfej çıkarır. Neyin önce neyin sonra, kimin merkezde kimin kenarda duracağını buyuran didaktik notasyonu gevşetir, esnetir, eğiltir; isterse durdurur, bekletir, uyutur; sonra sayıklatır, saptırır, sarsar; bazen savurur, parçalar, dağıtır ve sonunda mutlaka toparlar, yeniden akortlar. Öğretmeye değil, duyumsatmaya niyetlenen bu tuhaf müfredat, Deleuze ve Guattari’nin kavramıyla, *minör edebiyattır*: büyük dildeki çatlaklardan sızan ışık, küçük dilde renklerle sese ayrılır.

Prospektüsler, diyagramlar, bilgi föyleri, şablonlar, sınav anahtarları, laboratuvar defterleri, deney düzeneği krokileri, ölçüm çizelgeleri, lejantlar ve atlaslar bir “geniş zamanlı şiir”e* dönüşmek üzere çağrılır. Güce, nüfuza ermiş onca cümle, komut çizgisini terk eder, marş mırıltı olur, dilerse ninni ve hatta kahkahahahah! Paragrafın eklemleri sökülür, söküldükçe yürüyüşü güzelleşir. Sözcükler, soru olur; kendi bacaklarıyla dolanmayı öğrenir. Sayfanın rüzgârında saçılan ke-ke-me he-ce-ler, polenlerini serpip yeni nektarlar çağırır. Melezlenen bu minör dil, debdebeli bir arşivin kırık dişıyla çatlamış damağı arasından sızar; vızıldar, hırıldar, belki de havlar. Arıza, artık yöntemdir.

Eli Bensusan, 2024’te *Cosmic Field Trip* [*Kozmik Saha Gezisi*] kitabında yaptığı gibi, yine Amerikalı bilim insanı Bertha Morris Parker’ın üç çeyrek asrı aşan kelime rezervuarını kullanır. Çocuklar için dünyayı formel bir akıl ve katı bir tutarlılıkla kuran bu ansiklopedik dil, Eli’nin kolajlarında masal kipinde konuşmayı dener, takılır, sürçer ve başka bir söyleyişe açılır: Dil *yersizyurtsuzlaşır*. Deleuze ve Guattari’nin minör edebiyat için belirlediği eşiklerden ilkidir

bu. Bir diğeri: Siyasalın dolaysızlaşması. Minör; majörün hegemonik ve teleolojik ezberini gündeliğin basıncıyla çatlatır. Majörün “evrensel yasa”sı minörde yerel devinime kırılır; kahraman anlatısı aletlerin, jestlerin, kırpıntıların koreografisine açılır. Normun görünmez omurgası (modernliğin kolonyal hiyerarşileri) görünür olur; minör, sözde tarafsızlığı belirsizliğin üretken etiğiyle söker. Arşiv nötr değildir: Her yüzey bir direniş ve müzakere alanıdır. Ne eklendi, ne kazındı, ne sızıyor; kazıma/ekleme işlemi kimin lehine anlam üretiyor?

Son eşik: kolektif söyleyiş. Anlatıcı artık “mutlak bilgi”nin taşıyıcısı değildir. Hatta bilginin kendisi kadar onun özneliği de akışkandır. Kimdir anlatıcı? Arşivin içinden karşı-arşiv ören anarşizan bir işçi mi? Hurdaları komposta çeviren oyunbaz bir çocuk mu? Eli’nin yeniden düzenleme, sınıflama, kısmi sansür ve kırpma içeren jestleri, tek ağızlı dikteyi koroya çevirir. Ve koro, sesi çoğaltırken sınırları eritir. Tam da burada, pozitivist tamamlanış yanılması dağılır; doğru cevabın kapanışına değil, birlikte açılan soruların poetikasına kulak verilir. Simbiyotik midir? İnsan–hayvan–makine–mikrobiyal bağlarla, suyun

meteorontology for minor tales

Ecem Arslanay

*“One, How have the children spread across the earth
who rebelled against reading history straight—

Yort Savul, Ece Ayhan

Notes of a Raindrop draws a new kind of solfège out of the “basic science” pedagogy of the 1940s and ’50s. It loosens, bends, warps the didactic notation that dictates what comes first and what remains at the margins; it can interrupt, pause, lull; then it can ramble, deviate, shake; sometimes scatter, shatter, disperse—and inevitably, reassemble, retune itself. This strange curriculum, which aims not to teach but to make one sense, is—using Deleuze and Guattari’s term—a *minor literature*: the light that seeps through the fractures of a major language refracts into chromatic sound in a minor one.

Prospectuses, diagrams, data sheets, templates, answer keys, laboratory notebooks, experimental schematics, measurement charts, legends, and atlases are summoned to become a kind of “*A poem in the present tense*.” All those sentences that have acquired power and authority abandon their command lines; they dissolve into the murmur of a march, or—if they wish—a lullaby, or even a burst of laughahahahaha! The joints of the paragraph loosen, and as they loosen, its gait grows more graceful. Words turn into questions; they learn to wander on their own legs. Stuttering syllables scattered by the page’s breeze release their pollen and call new nectars forth. This hybridized minor language seeps out between the cracked tooth and the bruised palate of an overbearing archive; it buzzes, growls—perhaps even barks. Fault now becomes method.

As in his 2024 book *Cosmic Field Trip*, Eli Bensusan once again works with the vast lexical reservoir of American scientist Bertha Morris Parker. The encyclopedic language that once built the world for children through formal reason and strict consistency begins—within Eli’s collages—to speak

in the mode of a fable; it stumbles, falters, and opens toward another manner of telling: language is deterritorialized. This is the first threshold of minor literature for Deleuze and Guattari. The second: the immediacy of the political. The Minor cracks the hegemonic and teleological certainties of the major through the pressure of the everyday. The “universal law” of the major breaks into the local movement of the minor; the hero’s narrative opens itself to a choreography of tools, gestures, scraps. The invisible backbone of the norm (modernity’s colonial hierarchies) becomes visible; the minor dismantles the supposed neutrality of the archive through the generative ethics of indeterminacy. The archive is not neutral: every surface is a site of resistance and negotiation. What has been added, what erased, what still leaks through—and in whose favor does this engraving/erasing produce meaning?

And the final threshold: collective enunciation. The narrator is no longer a bearer of “absolute knowledge.” In fact, the narrators subjectness is fluid as much as the knowledge. Who is the narrator? An anarchic laborer who weaves a counter-archive

devridaimi, tozun uçuşu, element döngülerinin iniş çıkışıyla çoğalan bir *meteor*ontolojik* çokses düşünsek? Yerel, seyyar, sezgisel konuşur; ölçüp biçen beyaz, çıkarımcı, eril merkeze yaslanmaz. Parker'ın sık sık kullandığı "queer" kelimesi de bu çokses içinde yer değiştirir: 40'ların "tekinsiz, eğreti" anlamından bugünün ittifak kuran, sınır bükebilen çoğulluk kipine geçer ve bizi gökkuşağının güzelliğini dinlemeye davet eder.

Koro sayfadan malzemeye, dilden cisme akar. *Bir Damlanın Notaları*'ndaki seramik eserler, buluntu-nesneye öykünen poetik donanımlar ve heceleri tartan haiku abaküsü gibi icatlar, damlanın devridaimini elde, malzemede, ritimde sürdürür. Ölçü aygıtı kılığındaki oyuncaklar "hesap" ile "masal" arasındaki eşiği açarken, yıkım-sonrası bir malzeme belleği kurar. *Yaradılış, Derin Tınlar, Kıtalar, Keşifler, Dissonans, Hatırlama* bölümlerini oluşturan 96 iş ise, malum su damlasının dalgın devrimini, flanör oyalanışını, avare seyrini anlatır. Adveksiyon rüzgârları, cephe çarpışmaları ve orografik yağışlarla buluttan yere indirilen damla, menfezden deltaya, deltadan buhara yürür; okyanusun dibini boylar,

türlü canlıyla karşılaşır, kıyıya çıkar, buzullar ve fosillerle gezegenin tarihine dokunur, sonra bilim insanlarının aletleriyle meteorolojinin dilini tanır, sonunda geldiği yeri hatırlayıp göğe geri yükselir, ışığın eteğinde gökkuşağına çıkar, çoğul seslerin tayfındadır artık...

from within the archive? A playful child turning scraps into compost? Eli's gestures of re-editing, classifying, partial censoring, and trimming transform a single-voiced dictate into a choir. And as the choir multiplies the voice, it also dissolves boundaries. It is precisely here that the illusion of positivist completion disperses; attention shifts not to the closure of a correct answer but to the poetics of questions that open together. Is it symbiotic? What if we imagine a *meteor*ontological* polyphony expanding through human–animal–machine–microbial bonds, the circulation of water, the flight of dust, the fluctuations of elemental cycles? It speaks local, mobile, intuitive; it does not lean on the measuring, white, inferential, patriarchal center. The word "queer," often used by Parker, also shifts within this polyphony: from its 1940s meaning of "uncanny, unsettled" to today's mode of multiplicity capable of forming alliances and bending boundaries—inviting us to listen to the beauty of the rainbow.

From the page to the material, from language to object, the choir flows outward. The ceramic works in

6

Majör kaynakça:

Yaradılış ile *Hatırlama*, Parker'ın *Clouds, Rain and Snow*'undan [*Bulutlar, Yağmur ve Kar*]; *Derin Tınlar*, *Animals of the Seashore*'dan [*Kıyı Hayvanları*]; *Kıtalar*, *Story Read from Rocks*'tan [*Kayalardan Okunan Hikâye*]; *Keşifler*, *Scientist and His Tools*'tan [*Bilim Adamı ve Aletleri*]; *Dissonans* ise *Ways of the Weather*'dan [*Havanın Yolları*] imal edildi.

Major Sources

Creation and *Remembrance* draw from Parker's *Clouds, Rain and Snow*; *Deep Harmonics* from *Animals of the Seashore*; *Continents* from *Story Read from Rocks*; *Discoveries* from *The Scientist and His Tools*; *Dissonance* from *The Ways of the Weather*.

7

NOTALAR

Eli Bensusan

Gezgin *Siddhartha*'nın suyun sesini dinlemeyi öğrendiği deredeki bir damla.

Bu damla yıllar sonra Primo Levi'nin *Periyodik Cetvel* kitabını yazdığı sayfaları oluşturacak ağacın yapraklarından buharlaştı.

Yağmurlu 7 Ekim 2025 sabahı, ben bu yazıyı vapurda yazarken saçlarımın arasından süzülerek alnıma damladı. Ve en nihayetinde damla suyla ilgili tüm hikayelerin yaşandıktan sonra döküldüğü okyanuslara varacak. Durum buysa, tüm insanlığın aynı derede yıkandığını söyleyemez miyiz? Hatta yıkayanın ve yıkanan her şeyin, derenin kendisi olduğunu, olduğumuzu.

Heraclitos “aynı derede iki kere yıkanılmaz*” derken, tüm derelerin tek bir dere olduğunu biliyor olmalıydı; yalnızca derenin zamana tabi olduğunu, her an *hem aynı hem de farklı* olduğunu ima ediyordu.

Her şey hal değiştirir, ama bu değişim içindeki zerrelerin “o”lukları bir biçimde sürer. Bu akışta en tuhaf olan, kendi aynılığı ve farklılığının birlikteliğinin bilincine varan insandır — sanki cennetten kovulmuş ya da fırlatılmış olan insan, her dönüşümünü adlandırır, kutlar, destanlaştırır; dil, din, ideoloji, kültür ve endüstri gibi anlatıların arketipleri ile eşleşir. Tıp okulunu bitirene “doktor”, topu çizginin ardına gönderenlere “şampiyon” denir. Alejandro Jodorowsky'nin *Bir kuşun en iyi öttüğü yer** romanındaki anlatıcı, -ki bizatihi yazarın kendisi olduğunu iddia eder- geçmiş travmalarını büyü bir mitolojiye dönüştürür; ailesinin hikâyesini tanrılar, büyü nesneler ve kurtuluş anlarıyla dokur. Jodorowsky, romanın başında okurlarına şunu demiştir: “*Bu kitap- eğer başarıyla yazılmışsa- bir roman olmanın yanında okurlarına kendi aile anılarını bir kahraman destanına dönüştürmek için örnek olmayı da amaçlar.*”

Bir damlanın not(a)ları da benzer bir hakka işaret eder: hikâyeleştirme ve anlamlandırma gücü soğuk didaktik tonlu bilimin, endüstriyel-ticarileşmiş medyanın veya kökleşmiş yobaz enstitülerin değil, insanın kendisinin elinde olmalıdır. Kendi hikâyemizi yazmak, okumak, yeniden kurmak bizim en büyük hakkımız ve anlamsızlığa karşı silahımızdır. Bu elbette bir sofistin elinde korkunç katliamların zeminini hazırlamak için kullanılan retorik zanaatının temelindeki *ethos-pathos-logos* üçgeninden beslenir ve kimi zaman da araçsallaştırılmaya müsait, tehlikeli bir araçtır.

İnsanlar ezeli olanlara karşı *ölümlü*, kendine karşı başkası, başkalarına karşı öteki gibi hisseder. Hikâye bunun şifasıdır. Kopukluktaki ilişkileri açığa çıkarır. Kendini tanımlamaya, yabancılaşmayı yenmeye, nesnelerin, mekânların anlamsal boşluklarını doldurmaya yarar. Geçmiş ve geleceği yeniden tanımlayarak travmayı örter (Bunun ne kadar sağlıklı olduğu epey bir muammadır!). Ölüm kaçınılmazdır, ancak gayesini gerçekleştiren bir kahraman sessizliğe huzurla gidebilir. Hikâyesini bulmuştur, gayesine ulaşmıştır Jung'un tarot kökenli arketipi “Deli” ile

NOTES

Eli Bensusan

A drop in the stream where the wanderer Siddhartha learned to listen to the sound of water.

Years later, this drop evaporated from the leaves of the tree that would become the pages on which Primo Levi wrote *The Periodic Table*.

On the rainy morning of 7 October 2025, as I was writing this text on the ferry, it slid through my hair and fell onto my forehead. And in the end, the drop will reach the oceans where all stories about water are poured after they have been lived. If this is the case, can't we say that all of humanity has bathed in the same stream? Or even that everything that washes and is washed is, in fact, the stream itself—that we are the stream?

When Heraclitus said, “*One cannot bathe in the same river twice**,” he must have known that all rivers are one; he merely implied that the river is subject to time—always the same and always different.

Everything changes state, yet the “this-ness” of the particles within that change somehow persists. What is most peculiar in this flow is the human being—conscious of the coexistence of his own sameness and difference. As if expelled or thrown out of paradise, humans name, celebrate, and turn into epics each of their transformations; they match them with archetypes of narratives such as language, religion, ideology, culture, and industry. One who finishes medical school is called a “doctor,” and those who send the ball beyond the line are called “champions.” The narrator of Alejandro Jodorowsky's novel *Where the Bird Sings Best*—who claims to be the author himself—turns his past traumas into a magical mythology; he weaves his family's story with gods, enchanted objects, and moments of salvation. At the beginning of the novel, Jodorowsky tells his readers: “*This book—if written successfully—aims not only to be a novel, but also to*

serve as an example for its readers to transform their own family memories into a heroic saga.”

Notes of a Raindrop also points to a similar right: the power to narrativize and make meaning should belong not to cold, didactic-toned science, nor to industrial—commercialized media, nor to entrenched bigoted institutions, but to the human being himself. To write, read, and reconstruct our own story is our greatest right—and our weapon against meaninglessness. Of course, this draws from the *ethos-pathos-logos* triangle at the root of rhetoric, which in the hands of a sophist can prepare the groundwork for terrible massacres; it is therefore a tool that is sometimes dangerous and easily instrumentalized.

Humans feel *mortal* in the face of the eternal, feel as *strangers* to themselves, and as an *other* in relation to the others. Story is the cure. It reveals the relations within states of rupture. It helps one overcome alienation, define oneself, and fill the semantic voids of objects and spaces. It covers trauma by redefining the past and future (though how healthy this is remains quite a mystery!). Death is inevitable, but

başlayan yolculuk, birçok aşamadan geçer; çeşitli sıfatlar alır, tahtına çıkıp kral olduğunda gayesine ermiş gibi görünür. Ama daha olgun bir seviyede dünya ile bütünleşir, gayelerden arınır ve ölüm onun için anlamsızlaşır.

Kalıntıların arasında gezinen su damlası, yine dev bir yıkımın içine düşen Walter Benjamin'in üç figürünün niteliklerini birlikte taşır. O bir *Flâneur* gibi, deniz altında, karada, yıkıntıların arasında, bulutlarda gezer ve gözlemler. Aynı zamanda o bir paçavracı (*chiffonnier*), atık olarak görülen şeyleri toparlayıp, onların hikayelerini kurtarır, yeni yaşamlar vaat eder. Eski ölçüm cihazlarının mekanizmalarını kullanır, numerik kadrantları çıkarır, sezgisel bir noktadan doğanın kuvvetlerini anlama çabasını gösterir. Son olarak bir *hikâye anlatıcısı*dır. Notları ve notaları, hikayesini parçalardan bir araya getirirken kurduğu üslup, tavır, ton ve niyet sözcüklerden öte bir anlam taşır. İşaret ettiği parçalar, onları bütününden koparan yıkımı gösterir.

Suyun milyarlarca yıllık yolculuğunun bir kesidi artık bir destandır. Hikâyenin sonunda, karanlık bir fırtına Nuh mitolojisindeki gibi bir gökkuşağı ile sona erer.

Damla, rastladığı “Mary ve John” adlı iki çocuğun hayallerini gerçekleştirmesine vesile olur ve gayesini bulur. Rolünü yerine getirdikten sonra gökyüzüne döner ve birkaç bilmece bırakır.

Yalnız gökkuşağının belirmesi ile tüm kötülüklerin yok olmadığı ve tanrının gazap getirmekten vaz geçmediği gibi, damlanın hikâyesi de bitmez. Döngüsel hikâyenin farklı bölümleri, içtiğimiz her bardak suda, başka karakterler, başka patikalar ve sonlar ile, sonsuz kere farklı farklı tınlarla tekrar edecektir. *Yağmur damlasının notaları*, her dinleyici, okuyucu ve üretici tarafından tekrar deneyimlenmeye, yazılmaya, bestelenmeye devam edilir. O, aynanın karşısında veya karşısındakinin gözlerinde insanın kendisini fark ettiği ilk andan itibaren yaşadıklarının yankısıdır.

a hero who fulfills his purpose may enter silence with peace. The character has found their story, reached their purpose. The journey that begins with Jung's tarot-rooted archetype of “The Fool” passes through many stages; it acquires various titles, and when it ascends the throne as king, it seems to have attained its goal. But on a more mature level, it integrates with the world, sheds all purposes, and death becomes meaningless to it.

The raindrop wandering among ruins carries the qualities of the three figures described by Walter Benjamin—who himself fell into the midst of a great destruction. It wanders and observes like a *flâneur*—under the sea, on land, among ruins, in the clouds. At the same time, it is a *ragpicker* (*chiffonnier*), gathering what is deemed waste, saving their stories, promising them new lives. It uses the mechanisms of old measuring devices, removes numerical dials, and exhibits an intuitive effort to understand the forces of nature. Finally, it is a *storyteller*. In bringing its story together from fragments—through its notes (in both meanings)—the attitude, tone, and intent it constructs carry a meaning beyond words. The

fragments it points to reveal the destruction that separated them from their wholes.

A fragment of water's billions-of-years-long journey is now an epic. At the end of the story, a dark storm concludes with a rainbow, as in the myth of Noah. The drop helps two children it encounters—named “Mary and John”—fulfill their dreams and thus finds its purpose. After it fulfills its role, it returns to the sky and leaves behind a few riddles.

Yet just as the appearance of a rainbow does not mean all evil has vanished, nor that God has abandoned wrath, the drop's story does not end. Different segments of this cyclical story will repeat endlessly, in every glass of water we drink—each time with different characters, paths, endings, and infinitely varied resonances. The notes of a raindrop continue to be experienced, written, and composed anew by every listener, reader, and maker. It is the echo of all that a human being has lived since the moment he first recognized himself in the mirror—or in the eyes of another.

*Heraklitos'a atfedilen bu söz [Λέγει που Ηράκλειτος ὅτι “πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει,” καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει ὡς “δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης.”] Platon'un Kratylos (402a) diyalogunda geçiyor. Sokrates Heraklitos'u alıntılıyor. Çoğu kez “bir adam aynı dereye iki kere giremez” olarak çevrilmiştir, ancak Türkler herhalde dereye yıkanma amacı ile girdiklerinden dolayı bu şekilde sözü çevirmeyi doğru buldular.

**Jodorowsky, A. (2016) *Bir kuşun en iyi öttüğü yer*. Alfa Edebiyat.

* This is an inaccurate translation, this quote [Λέγει που Ηράκλειτος ὅτι “πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει,” καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει ὡς “δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης.”] is from Kratylos dialogue of Plato (402a). Sokrates quotes Heraclitus, and the sentence is usually translated as “A man can not step into the same river twice.” I assume Turks assumed going in to the river is for the purpose of bathing. Since my original text was in Turkish, I kept this translational mistake.

**Jodorowsky, A. (2016). *Bir kuşun en iyi öttüğü yer*. Alfa Edebiyat.

